

VLISSINGSCH

COURANT.

Vrijdag

27 September.

De uitgave desor Courant geschiedt geregeld driemaal per week. De prijs van het abonnement is voor drie maanden f 2.25, en franco per post f 2.50. Advertentie worden geplaatst te zo Ct. de regel, uitgezonderd Huwelijks-, Geboorte- en Doodbenedigingen, waarvan de prijs van 1 tot 6 regels f 1.50 is, en voor elke regel daarboven na Ct., behalve 55 Ct. regelt voor iedere plaatsing. Men abonneert zich bij alle Boekhandelaren en Postdirecteuren in het Rijk. Brieven franco.

NIEUWSTIJNDINGEN.

AMERIKA.

NIEUW-YORK, den 29. Augustus. Het onderstaande uittreksel uit een brief van den 26. II., bevat het droevig verhaal van twee onlangs aan de watervallen van den Niagara plaats gehad hebbende ongelukken.

«Gij herinnert u, die aan de Canadische zijde, van onder zoo diep uitstekende rotspunt, bekend onder de benaming van *Tafel-rots*, die ettelijke ellen uittreft over den afgrond, die ten westen van den grooten waterval, den *Paardenhof* genaamd, gelegen is. Ook herinnert gij u voorreker nog evenzeer het ontzettend, nagenoeg vierhante rotsgaarte, hetwelk bijna regtstandig onder de *Tafel-rots* gelegen is en die ongetwijfeld vroeger en wellicht nog niet zeer lang geleden, een gedeelte daarvan heeft uitgemaakt. Nu omstreeks vier of vijf dagen geleden, heeft een jongeling van goeden huize van Philadelphia, van nog nauwelijks 20 jaren oud, den ongelukkigen inval gehad, van dat rotsgaarte, hetwelk niemand vóór hem had durven bezoeken, te willen beklimmen. Gij weet dat deze rots somwijlen onoverhoeds overstelpt wordt door de golven, die eene opbruiscning van het water in de diep gelegen kolken, er van tijd tot tijd overjaagt. Nauwelijks was onze onvoorzigtige jongeling op de rots geklimmen, of eensklaps rijst het water op deze wijze, en ziet hij er zich onoverhoeds door omgeven, opgenomen en weggespoeld, zonder dat zijn lijk tot dus verre hervonden heeft kunnen worden, om het de begrafenis te geven, althoehoor een ruime belooning is uitgelooft, aan den genen, die het lijk aan deszelfs betrekkingen zou terug leveren.

«Nog was de indruk van dit droevig voorval verschen en op het levendigst, toen een vrolijk gezelschap van Dames en Heeren uit het Massachusets ook de watervallen kwam bezoeken. Bij dit gezelschap bevond zich een jong bevalig meisje, *Miss Mary Rugg*, die zich, onder geleide van haar schoonbroeder, naar Detroit in Michigan begaf, om eene geliefde zuster, die zij in lang niet had gezien te bezoeken.

«Het gezelschap bekeert zich naar de *Tafelrots*; een wegwijzer verhaalt het droevig omkomen van den jeugdigen *Tompson*, den jongeling, zoo onlangs door de golven weggevoerd. *Miss Mary* onderzocht den verhalen met belangstelling, of de jongeling gebuwd was, of hij eene geliefde naliet, om hem te beweenen, en zoal meer. «Op het eigen ogenblik ontwaart zij aan den rand van den afgrond een bij uitstek fraaie bloem, en zonder het antwoord op hare vragen af te wachten, springt zij vrolijk en dertel daarheen, om hem te plukken en als eene gedachtenis aan de watervallen te bewaren. Zij is tot aan den bloem gekomen, zij bukt om hem te plukken, hare hand heeft reeds den bloem gevat... maar op dit eigen ogenblik verdwijnt zij voor aller oog.

«Een schelle gl' doorkliefte de lucht, en de echo kastte hem tot aan het tegenovergelegen strand terug. De speelgenooten van het meisje beantwoordden dien gil met hunne wanhoopskreeten. Als ware de bliksem te midden onder hen gevallen, stuiven zij uit een. De heeren klimmen in allerijf den ontzettenden trap af; die aan den voet van den afgrond, onder de *Tafel-rots* geleid. Na veel zoeken langs de gl'itberige rotspunten, op welke zij zich nauwelijks kunnen staande houden, en half bedwelmd door den walm, die de wind hun uit den afgrond in het aangezicht jaagt, ontdekken zij in het eind het verminkte lichaam van het liefstallig, ongelukkig meisje. De beenen zijn op meer dan eene plaats gebroken, het gehele lichaam is niets dan eene wond, het, nog weinige ogenblikken geleden, zoo liefelijk gejaat is geheel onkenbaar misvormd.

«Zij is evenwel nog in staat te spreken en stamelt pijnlijk en met flauwe stem: *Redt my! O redt my!*

«Men doet haar dedelijk eene oedeling, naar te vergeefs. Zij stamelt eene naam, dien men niet meer verstaat, en in de armen van hare vrienden en vriendinnen geeft zij den geest, hem volgende, van wien zij nog wel nize ogenblikken te voren vroeg: *Heeft hy een hart nagelaten, dat hem lieft?*

«Het lijk is vervoerd geworden naar de geliefde zuster, die met ongeduld de komst van het vrolijke, dertel meisje verbeelde.

— In Tennessee (Noord-Amerika) leeft een zeer origineel Nederlander. Dr. *Troost*, die alsfar als natuurkundige eene aanstelling heeft en zich door zijne historischelijke liefhebberij voor alle dieren, die tot de familie der slangen behooren, onderscheidt. Men treft hem nooit aan dan omringd door allerlei soort van slangen, die hij getemd heeft, en waarvan hij somtijden in zijne takken of onder zijn vest altijd bij zich draagt. Zijn grootst geveerde is in een groten leuningsstoel te zitten, en op zijn gemak over geologie te spreken, terwijl hij met de hand den kop eener groote slang liefkoosd, wier lichaam twee ringen om zijnen hals vormt. Eens nam hij op een togtje naar het gebergte, in de diligence op Washington, in welke stik eenige leden van het congres bevonden, eene groote mied meide, wier deksel slecht toegemaakt was, en pluisde dezelve tusschen zijn persoon en een anshapitalen predikant. Laatstgenoemde was in diep gepeins verzonken, toen hij op eens, zachtzinnig uitbrekende schrik, twee ratslachten bemerkte, die op zijn vreeselijke koppen

door eene opening in de mand staken. De anshapist sprong aanstands uit het rijtuig, gevolgd door al de overigen, zoodat de doctor en zijne ratslachten spoedig alleen in het bezit der diligence waren. Hij rakte echter hierdoor niet van zijn stuk, maar bond het deksel, door middel van een zakdoek, beter vast, wendde zich daarna tot de reizigers en zeide met de grootste kalmte: «Ik schrik niet, heeren; als deze arme dieren u maar niet bijten, zullen zij u hoegenaamd geen leed doen.» Dit bericht kan tot bewijz strekken hoe in vreemde landen de Nederlanders op eene onedelmoedige wijze worden beoordeeld.

DUITSCHLAND.

HANOVER, den 18. September. Al weder heeft een vreeselijke brand eene Duitse stad getroffen: het is onze bergstad *Klausthal*. In den nacht van Zondag den 15 op Maandag den 16. dezer, barstte het vuur aldaar uit en werd door eenen geweldigen zuidwesten wind zoo snel voortgejaagd, dat binnen zes uren 300 woonhuizen met dertelver achtergebouwen in de asch lagen. De *Gedskerk*, het gebouw der superintendentuur, het gymnasiaal gebouw, de dokterschool, de apothek, het physikaalshuis en andere zijn afgebrand. Verscheiden menschen worden vermist. Eerst gisteren heeft men den brand kunnen stuiten.

Volgens een later bericht bedraagt het juiste getal der vermistte woonhuizen 213 en zijn drie menschen, onder pogingen om iets van hunne haven te redden, om het leven gekomen. Behalve deze worden nog eenige kinderen vermist. Meer dan 3000 menschen zijn zonder dak. Eerst door afsnijding der gemeenschap van brandbare voorwerpen is men gelaagd niet vuur te stuiten. *Klausthal* ligt bijna 1800 voet boven het oppervlak der zee, en deze hoogte lering gaf aan den wind dubbel vat aan den brand.

KEULEN, den 19. September. De verbazene, welke opgewekt was geworden door het voorgewende te *Trier* plaats gegrepen wonderwerk, welke zich grotendeels ook aan onze provincie medegedeeld had, is even spoedig geweken als zij ontstaan was. Het is, namelijk, gebleken, dat het voorgewende wonderwerk, hetwelk der *freule van Drois-Vischering* zoude overkomen zijn, het gevolg was eener sproegene of verrekte peus, hetwelk eene oogenblikkelijke ontspanning heeft te wege gebracht, doch dat die dame thans weder zoo ingesloten of ingekrompen is, als vroeger. Zij bevindt zich in zeer ziekelijke inestand aan het bad te *Kreuznach*, zoodat men den *heiligen Rok* overtuigd van eene onbegrijpelijke wondergeneeskraft heeft verdracht.

ENGELAND.

LONDEN, den 21. September. De kosten van het regtsgebed van *O'Connell* zijn buitensmate groot, omdat de raadsliden van de kroon de vervulling gevorderd hadden van de duurste formaliteiten. Geen bijzonder vermoeden zoude er tegen bestaan geweest zijn. Men had zelfs gedacht dat de fondsen van het repaal dezelve niet zouden hebben kunnen bestrijden. De Engelseche *Tories* noemen die fondsen de civiele lijk van den bedelkoning. Alles is evenwel afbetaald geworden; zelfs zijn er nog 20,000 ponden sterling in kas gebleven.

— De *Standard* behelst het volgende artikel: Een Noorwegeschen hardlooper heeft het ontwerp gevormd, om alleen en te voet ter ontdekking van den *Witten-Nijl* te gaan. Hij rekent omtrent vier maanden afwezig te zullen zijn, de woestijn in regte lijn door te trekken en de rivieren over te zwemmen. Hij legt vijf-en-twintig mijlen in twaalf uren af, en kan drie dagen zonder eten en drinken blijven, nemende slechts eenige druppels van eene hartsterkende siroop, welke hij in een fleschje bij zich draagt. Hij heeft in 59 dagen den loot van *Constantinopel* naar *Calcutta* over en weder gedaan, en in 13 dagen die van *Parisi* naar *Petersburg*.

FRANKRIJK.

PARIS, den 21. September. Omtrent den zoo anellen sloop der vredes-onderhandelingen met den Keizer van *Marokko* leest men thans de volgende nadere bijzonderheden.

Zoodra de Keizer van *Marokko* zijne geleedene verliezen met enige juistheid heeft kunnen overzien, is het maken van vrede zijn vurigst verlangen geweest, maar hij trok seer in twijfel, of het hem mogelijk zou zijn nog dertelge gunstige voorwaarden, als voor den oorlog te bedingen. Aan eenen Italiaanschen renegat, met name *Albrizi*, die hem steeds tot den oorlog had aangezet, droeg hij den last op, zich naar den gouverneur van *Tanger* te spoeden, om dezen zich overwerijd met vredesvoorstellen naar het admiraalschip te doen begeven; in gevalle van mijlking werd de renegat met de straf der *inruining* bedroefd. Deze straf is niet meer of minder dan dat de lijdert in eens nis wordt *inruining*, met slechts eene opening voor zijn geest, om hem zijn vaalet toe te dienen; niet zelden heeft de lijdert ettelijke dagen te kluijen, alvorens hij den geest geeft. Het sluiten van den vrede heeft den renegat van twee smettelijke dood, bevrijd. Men moet erkennen, dat de *Heer Pritchard*, wel gekkig is, van een zoo onbegrijpelijke beoormetale Engeland

gevonden te hebben, om zich eene vergoeding te helden kunnen doen tekennen, want ook zelfs hun, die ten onregte en bij loulere vergoeding toegelijks met gevangenis geslagen zijn geworden, valt dit anders niet te heurt, immers men leest in de *Gazette des Tribunaux* van den 12. dezer, dat *seker Louis Catore*, ten gevolge van de gelijkheid van toenaam, verkeerdelijk voor een ander gehouden, als van misbruik van vertrouwen beschuldigd, gevangelijk van *Valenciennes* naar *Parisi* is overgevoerd geworden, om aldaar voor de regtbank van enkele politie te regt te staan, en dat men, nadat het misverstand aldaar opgehelderd en gebleken was, dat men een onschuldig persoon had opgeligt, gevangelijk eene reis van 16 dagen had laten doen, hem op, voor zijnen nederigen stand, zware kosten had gejaagd en mischien wel in modelijkheden had gedompeld, die hij nimmer in staat zal zijn te boven te komen, zich vergoenoeg heeft, met hem weder in vrijheid te stellen, doch onder bijvoeging dat men verder niets voor hem konde doen, dan hem eenen aanbevelingsbrief te geven, om hem voor de eerste dagen in een armegeesticht te *Parisi* te doen opnemen, en hem op zijne aanmerking, dat hij geenszins te *Parisi* wenschte te vertoeven, maar verlangde naar zijne geboortestad terug te keeren, waartoe hem het benodigde geld ontbrak, de raad gaf, zich tot den procureur-generaal te wenden, alzo de regtbank niets meer met de zaak te doen had.

De man, ten gevolge van wiens aanklagte hij gearresteerd was geworden, eenig medelijden met hem gevoelde, heeft eene particuliere collecte voor hem geopend, die omstreeks de vijftien franken heeft opgeleverd; — nog al eenig verschil van de 25,000 franken van *Pritchard*.

— Op dit oogenblik staan in Frankrijk, in de verscheitende havens, op de helling de volgende nieuwe vaartuigen: 23 linienschepen, 19 fregatten, 3 korvetten, 2 brikken, 3 galjoen, 1 lastkorvet, 6 gabarren, 4 stoomfregatten van 550 à 450 paardenkracht, 9 stoomkorvetten van 320 à 220 paardenkracht, 6 stoomschepen van 160 à 80 paardenkracht, 3 stoomgabarren en 2 andere stoomfregatten van 550 paardenkracht, 2 korvetten van 320 en 220 en 3 andere kleine stoomvaartuigen, te samen 84 schepen.

NEDERLANDEN.

ARNHEM, den 20. September. Ter vervulling der vastature, veroorzaakt door het overlijden van *dr. W. Oerduyn*, is heden door den grooten kerkeraad der hervormde gemeente alhier geformeerd het navolgende twaalfal van predikanten:

DD. H. J. Hofstede, te Gorinchem; *J. Broedstet*, te Wijk bij Duurstede; *H. van Voorst*, te Wormer; *C. L. Jungius*, te Rijswijk; *W. Moll*, te Vuursche; *H. L. Oort*, te Boorn; *D. G. Escher*, te Wageningen; *P. A. Romyn*, te Amersfoort; *H. A. G. Brumund*, te Vlaarding; *J. E. de Voigt*, te Nijmegen; *J. R. de Brune*, te Vlissingen, en *S. J. de Hoest*, te Nijkerk op de Veluwe.

MAASTRICHT, den 21. September. Gisteren morgen om zes ure zag men hier een gevaarlijk doch koddig spel spelen: een soldaat van het 2^e regiment infanterie was in den verloopten nacht, zoo als men zich uitdrukt, sauribot geweest, en werd, ontdekt zijnde, door eene militaire patroelje hevig vervolgd; op het punt zijnde van gevat te worden, neemt hij oogenblikkelijk zijn besluit, en springt hij den Maasloven van den muurwal, de ontzettende hoogte hebbende van 14 Nederlandsche ellen, in da daar langs loopende drijft stroomende Maas, zwemt als eene eend over den breedte plas en komt aan land, digt bij de *Lieve Vrouwe*, of *Nieuwe Wijkpoort*; daar wordt hij andermaal door eene wacht belaagd, en dit merkende, keert hij op zijns schreden terug, springt wederom te water en zwemt nu naar het midden der rivier op een eilandje, genaamd het *Green*, van waar hij verder is verdwenen, zoodat men tot heden toe zijn spoor heeft kunnen vinden.

VLISSINGEN, den 26. September. *Z. M.* heeft een eervol ontslag verleend aan den commissaris van politie alhier, den heer *P. Ruighart*.

— Van hier is naar de Oost-Indien gezeld *Zr. Ms. schooner de Dolfij*, bekoimmende door den luit. ter zee *te kl. Staverden de Brink*.

— *Zr. Ms. stoomschip Meropis*, Kapit.-luit *W. T. Baars*, van *Hellevoetsluis* naar *Batavia*, is den 1. Augustus gepreid op 3 gr. 30 min. Zuidbreedte en 22 gr. 20 min. Westerlengte.

Ingezonden Stukken.

De Opper-Silesische Rabbijnen.

Zoo onloochenbaar het aan de eene zijde is, dat de Joodsche bewoners van eenige Pruisische provincie hunnen Opper-Silesische geloofsbroeders, over het algemeen, en voornamelijk de zulken welker hemel zich met dien van Polen vereenigt, verreweg, in beschaving en verlichting zijn vooruitgestreefd; zoo onbetwistbaar is het van de andere zijde, dat Opper-Silesische mannen van uittrekkende talenten, hooge verdiensten en heldere inzichten bezit, die

Het van geen kracht of wil ontbreekt om, met betrekking tot de godsdienstige aangelegenheden hunner gemeenten, het edels en betere daer te stellen, wanneer de geestelijkheid slechts tot dat edels en betere den spoorlag wilde geven; helaas! zij wil noch het een noch het ander. Zijn deze Oppers-Silesische Rabbijnen dan, gedurende hun geheel leven, aan den studeer-tafel gekluisterd? Zijn zij ten eenemaal vreemd met de buitenwereld, hare wenschen en behoeften? Zijn zij zelf onnoozel genoeg om de kennis der muntspecien te derven, en onschuldig welke men weleer velen hunner, inderdaad vroome en achtenswaardige voorgangers, heeft toegeschreven? Neen, volstrekt niet; de Rabbijnen van Oppers-Silesie zijn bij uitstek met de buitenwereld, hare eischen, behoeften en muntspecien bekend; zij weten en gevoelen sedert lang hoe noode en onontbeerlijk kerkelijke verbeteringen en hervormingen zijn, en evenwel slaan zij geene handen aan het werk. Hierseenschijnende vrees wederhoudt hun het onkruid des bijgeloofs met tak en wortel uit te roeijen, en even daarom verwildert de akker al meer en meer. In schijn-orthodoxie gehuld, streelt de wirook der ijdelheid veler belang en eischelijkheid, en doet hen de zielenzorg der kerk verwaarloosen. Daar zijn er die warsch van veranderingen en wijzigingen, in den ark der schijnbehoedenis, den arrais van aardich geluk en wereldlijke goederen trachten te bereiken, en die gemoeidelooze verstrooide schapen den zondvloed des ongeloofs tot prooi laten! of zou de aard zo de wijze waarop de Joodsche geestelijkheid in Oppers-Silesie hare ambtsbetieningen waarnemen te verkieslijkste en de meest verantwoordelijkste zijn? Zouden heden ten dage, op deze geestelijkheid geene meer gewichtige pligten berusten, dan voortdurend het roer van het Talmudische casuïstiek-schip in hunne handen te klemmen, huwelijken in te zegenen, echtheidsingen uit te spreken, en van tijd tot tijd, eenige anti-exegese, eigenlijk tekst-verdraaijingen, met een appendix van kersspraken en Midrasische scherpsinnigheid, binnen de Synagogen, uit te kramen, en daarvoor de hulde hunner vrienden in te oogsten? Mogt evenwel, in vroegere dagen, een overgroot deel van Israël zulke akelige dwaasbeelden in den allerbargrijstaken, Rabbijnen werkkirk hebben opgevat, dan zijn er God lof! in later tijden, mannen te voorschijn getreden, welke, over deze aangelegenheid, geheel een ander licht verspreidden; en de oogen van ieder, die niet halstarrig dienende blind wil zijn en blijven, hebben geopend. Zulke voortreffelijke mannen, die het met God en hun evenoeste wel meenen, toonen ons klaar en duidelijk aan, dat de Oppers-Silesische Rabbijnen eindelijk moesten ophouden tot het getal der voormalige Battanien (ledigloopers) te behooren, en dat de tijden voorbij zijn, waarin het opofferen des geheelen levens aan aetische, misselijke en afgevaardigde diagen, tot de heilighouding leidden. De Oppers-Silesische Rabbijnen moesten eindelijk van alle redelijke gevoelens des tijds doordrongen zijn even als van de hooge waarde van het geestelijk ambt hetwelk zij bekleeden. Zij moesten door den geest der werkdadigheid bewogen, door de zucht voor het goede en heilzame aangespoord, de behoeften der eeuw ter harte nemen en ophouden afgodische offers aan de lastdukkendheid te brengen. Het is de heilige taak der Rabbijnen over het algemeen, de kerkgodsdienst der Joden, thans als een koud, versteend toonbeeld der grijze oudheid, als een vermolmd brokstuk van een diep verguisd geheel, miskend, zoo al niet bespot of veracht, als een onoverkomelijk, maatschappelijke scheidsmuur geschild en vernederd, te ontbolsteren, te zuiveren en het Jodendom, in den rang eenen krachtvolle en levensademende instelling, een uitvloei der goddelijke liefde, en een onvergankelijk heilgoud, hetwelk tijd en wijzigingstrouwderende, de gehele serie der godsverering, zedelijkheid en maatschappelijke orde in zich verenigt, in volen luister te herstellen, en dusdanig aan Israël en geheel de aarde terug te geven. De Rabbijnen in Oppers-Silesie beseffen veeligt de arendsvlucht wel welke zij behoorden te eemen, maar zij blijven als aan den grond vastgeklemd en zullen nimmer opwaarts steigen, want werkloosheid is hun doel, geleetheid aan vormen, onbegrijpelijk en wanstalligheden, de kinderen hunner verbeelding. Verwacht van de Oppers-Silesische Rabbijnen niets, volstrekt niets! Schoolnirvingen, arm-verzorgelingen, ziekenhuizen, maatschappelijke gijgstellings, kerkelijke vooruitgang, beoefening van kunsten, wetenschappen, toeleggen op landbouw, ambachten en handwerken, niets, hoegenaam niets, ging van die Rabbijnen, maar wel van hunne leken uit; gelukkig bijaldien zij het goede door hunne onderhoorigheden tot stand gebracht niet toegewerken en verwijden. Het kost trouwens minder moeite, en het is verre weg meer gemakkelijk, met verstande domheid te heulen en naar een onzalige populariteit te streven, dan tot de hoogte zijner eeuw op te steigen. Het levert meer voordeel, met talenten en verdiensten het rijk van het bijgeloof al meer en meer te vestigen, dan datzelfde, tot beschaving en veredeling zijner tijd- en geloofsgenooten, aan te wenden. Het valt zoo moeilijk niet met spitsvondigheden en monsterschtige schoolwijsheid het schijnvernuft en de traditionele waanwijsheid te straeelen, dan twijfel, ongodsdienstigheid en afval aan de gekaker der overreding en overtuiging te kluisteren. Het levert minder bezwaar op den ouden slendriaan te volgen, dan door ijver en vlijt, kennis, wetenschap en geleerdheid te garen, en zich voor eenen aut en heil aanhangenden werkkirk bekwaam te maken! Men wil veel liever in honwvellen, sluimaren en lulbakken, dan vuur en licht op torens en baken onderhouden, die den dobberenden, op den onstuimigen oceaan des levens, tot gids en toevlucht zijn. Het vereischt minder zorg het spoor der drogredenerij en kwakslagten te volgen, dan een eigen weg te baneu, en uit de schatkamers der openbaring, waarheid, levensregelen en wijzegeerte te putten. Het vereischt minder inspanning, vooroordeel en dwaalbegrip te voeden en te kweken, dan middelen op te sporen, om de rede en het gezond verstand ingang tot het hart te schaffen en het heeft meer sweem van heilig- en eervardigheid het volk, ten koste van zijn geluk en voorspood, binnen de negen en veertig poorten der traditionele slavernij-gevangen te houden, dan dese hatelijke kluistert op te lossen en den weg naar het beloofde land der geestryheid in te slaan, Oppers-Silesische Rabbijnen, Oppers-Silesische Rabbijnen, verbeter uwen wandel!

O. P.

MENGELINGEN.

HET KASTEEL TE W.

Eene spookhistorie.

(Vervolg van onze vorige.)

II.

DE TWEE GEVANGENEN.

«Dat zoo wy ons niet redden, het water der grachten ons weldra zal doen verdinken», schreeuwde de beugste kunstenaar. «Der Toefel!...» sprak de Fruis, nu voor goed ontwakende. En na zich ylinge te hebben overgert, en den instormenden vloed eens poos met verwondering te hebben beschouwd: «Vooraf, Potstausend!...» vervolgde hy. «Zoo als gy ziet,» antwoordde zyn makker, op het keldergetuysende: «God weet hoe lang dit zoo al duurt, en vooral hoe lang het nog zal duren...» Zie ons welke pluis zich reeds daar ginder heeft verzameld... En zoo wy ons niet op de eene of andere wyse zoeken te redden, zie ik er al, myn-kamerad, dat wy eer het avond wordt...»

«Bem! hemel! Dat valt niet!...» sprak levendig de andere, wyl hy opstond en ten eersten naar de deur liep, om te zien of hy met deszelfs uit hare heugels te ligen hun geene uitkomst lang daar kon brengen. Doch ziende dat al zyne moeite om niet, en zyne krachten zelf niet eens ia staat was, om de zwaar gegrepende deur slechts te bewegen, kwam hy zich met trage schreden nevens zyn makker op het stroo nederzatten...

«Wat nu gedaan?» vroeg deze. «Ja, wat gedaan?» sprak de Duitser.

«Indien wy en minsten een stuk yzer, slechts eens kram bezaten; wy konden trachten eens opening in den muur te maken...»

Middelwyl bleef het water met groeiend grucht den kelder meer altyd inbruischen. Moedeloos liet Lukas zyne blikken op de sombere vochtige muur rondwalen. Op eens stond hy op, liep naar eenen hoek des kelders en begon daar uit alle zyne macht aan iets nog al wyd den muur uitsteekende te trekken. Hy had een stuk yzer gevonden. Na vele en krachtvolle pogingen gelukte het hem eens soort van groeten zwaren nagel uit den muur te trekken. «Waar is dat getal!...» riep hy, het zonderlinge reddingsmiddel zeggende in de hoogte zijnde. Hy liep oogenblikkelijk naar de vensteren bak wegschietende en zette zich daar moedig aan het werk, om den eersten steen den besten loot te maken. Na eens halve uur lang worstelende viel inderdaad een tamelyk groot mergelstuk uit den muur...

Juichend spoedde zich nu ook de kunstenaar aan de verdelgung mede te helpen en omirent een uer later hadden de twee gevangenen zich een gat geopend, waar zy genakkelyk op hunnen buik konden doorkripen, en dat zy volmaakt achter den bak voor aller oogen konden verborgen.

Ofschoon deze opening hen slechts in eenen tweeden kelder bragt, spoedden zy zich hun eerste verblyf te verlaten. Met weinig moeite openden zy nu een veel lichtere inkomdeur in den tweeden kelder, en kwamen zoo eindelijk in de kanten en van daar in de overige vertrekken van het kasteel. Na gedurende eenigen tyd arm en arm al de kamers te hebben doorloopen, en zelfs het reeds aangehaalde kerkuistkast te hebben geen bezigtigen, toonden zy zich, op het eerste verdiep, een kamer, waar de muurbelen en het behangsel in redelyken goden staat waren geheven, al de ruiten nog in de ramen stonden, en die van een fraaije marmeren schouw en eenen grooten spiegel was voorzien, haalden voor het oogenblik er hun winterkwartier te vestigen, en indien zy konden, de overige dagen hunner gevangenschap in priet en weelde door te brengen.

Daar echter, sinds vele jaren, geen sprankje vuur meer in de kamer gebrand had, was deszelfs geweldig koud.

«Brr!...» rilde de kunstenaar, zich op een met fluweel bekleeden stoel nederzettende.

«Brr!...» antwoordde de Fruis, in zyne handen blazende. «Wy zouden moeten vuur hebben!» sprak de eerste weder. «Ja, dat moeten wir!...» vervolgde de andere.

«Maar hoe er aengekomen?» «Ik weet er iets...» riep vrolyk Lukas na een luttel bedenking. Hy liep de kamer uit en kwam een stond later met eenen fraai besneden eiken deur terug, welke by op een kamer daerom was gien uithangen.

«Hoi!...» schreeuwde hy by het inkomen. «Maar vuur?» vroeg de makker.

«Dat valt niet fehl!» sprak de Duitser, wyl hy door desen geholpen de deur eerst op den boek der marmeren schouw te midden doorzag.

«Stro!» vervolgde hy.

De kunstenaar liep naar den kelder terug, nam daar een arm vol van het gevraagde stroo hunner slaaptide, en spoedde zich weer naar boven.

Reeds had Lukas onderwyl een deel der deur klein gebroken, op den hard geroed gelegd en was nu vast bezig met een stuk van hetzelfde op een ander stuk, dat hy met zyne borst tegen den grond vasthield, te wryven.

«Wat doet hy daar nu!» dacht de vrywilliger, wyl hy met zyn stroo aan den ingang der kamer verwonderd bleef staen.

«Bleeker!...» Donservetter! brulde de Duitser, wyl hy meer immer op het stuk hout bleef werken. Spoedig bemerkte de makker nu wat hy hebben wilde: het hout alreeds zachtjes aan het voken, stond eindelijk in volge brand. Een oogenblik later zaten beiden in een genakkelyken armstoel, en ieder in een ruim stuk van het damasten behangsel der kamer gewikkeld, by een goed vuur, alkaner hunne wadersydsche gewaarwordingen van den verleden avond uit te leggen.

Zoo zaten zy tot tegen den avond. Dan eerst herinnerden zy zich, dat de kaporal al spoedig zou eten brengen. By middel eener tweede deur, die Lukas in een andere kamer was gien uithangen, bedekten zy voortrygheidshalve het vuur, dat niet zoo gelaten hebben, dachtte zy met reden, langs buiten hunne tegenwoordigheid in dit gedeelte van het slot te verbergen, en wachtten nu gerust de komst af hunner verzorgers. De avond was ook naarwelyks gevallen; of zy hoorden de zware yzeren tralis, voor het slot, met gekrysch openen. Annodins liepen zy langs de opening in den muur weer spoedig naar hunne gevangenis, bedekten het gat met den bak, legden zich op het stroo en poogden zelfs zoo veel mogelijk het gerook van slapenden na te boesen.

Zoodra was nogtans de kaporal niet vertrokken of zy spoedden zich weer naar het bovenvertrek. Het water had wel is waar opgehouden in den kelder te stroommen, mits het donseliden daar weer op nieuw had begonnen te vriesen; doch zy waren reeds te veel aan de warme kamer gewoond, om langer als het juist noodig was, in het ondraersche verblyf door te brengen. Daar gekomen makten zy hun eten op nieuw warm, spijden als twee ware vrienden te samen en sloepen gerust, na vooral voor het uitgaan van het vuur gezorgd te hebben, gelyk twee gelukzaligen in.

Den anderen ochtend hadden zy zich op nieuw tot over het hoofd in die Kaporalische wissel. Na het ontbijt, dat zy natuurlijk weer in het gemeen van het overschoot hunz avondmaals namen, begonnen zy met een andermaal geheel het slot rond te loopen, om te zien of er willicht geene verborgene schatten, daar Lukas dan byzonder op versterkt was, konden ontdekt worden. Doch zich na lang zoeken in deze hunne troostvolle verwachting te laten gesteld ziende, kwamen zy zich weder nevens

het vuur vestigen. Wy hadden byna vergeten te zeggen, dat de Fruis lang op de boorden van den Rhyu gewoond hebende, niet alleen met de meeste der duitse volksverhalen en Rhyngagen welbekend, maar ook een groot liefhebber was, van die gedurende de lange wintersavonden op de slaaptal eener kaserne, of de bruut van een wachthuis aan zyne wapenbroeders te verhalen. By deze kostelyke hoedanigheid voegde hy er nog eens, die veel zeldzamer in een vestigter en juist daarom te bewonderenswaardiger voorkwam, dat waken van zich heel weinig en zelfs in het geheel niet te bekwaamen was de aandacht waarmede zyne toehoorders zyne verhalen begastigten, mits slechts één hunner de goedwilligheid had van hem, onverschillig waer of wanoeer, by tyds met een aanmoedigend ja wohl! ja wohl! of richtig! richtig! te verzoeken.

Getrouw aan zyne oude gewoonte, bragt Lukas het overige van den dag byna geheel mrt vertellen door. De kunstenaar die vele dier sagen reeds van buiten kende, om dat hy zo den Fruis meer dan twintig maal had hooren opnyden, liet zyne gedachten op geheel andere zaken en vooral op de gelukkiger dagen spelen, die hy vroeger in het vaderske huis had gevonden, en vergeenoogde zich, om zyn makker niet geheel in de woestyn te laten prediken, met hem afwieselend, en zonder naar tyd en omstandigheid te zien, dan een goedig ja wohl! en dan een troostend richtig! te toetsturen. Zoo hadden zy wederom den avond bereikt. De Fruis was juist de luisterryke avontuur van die Silesia Schwaaben aan het verlaten, en de kunstenaar had juist op het oogenblik zyn vyftigste ja wohl! gemit; toen de kaporal hun eten bragt. Doch het zy dat zy in het vervolg die voorzorg onnoedig achtten, het zy dat de rust en de wellust van hun prachtig vertrek hun, even als het verblyf der soldaten van Anstas te Capua, hunne vorige kracht en waekzaamheid hadden doen verliezen, zy vergaten dien avond een derde deur (de tweede was dien dag ook opgestoot geworden) uit te hangen en voor het vuur te zetten; en ziedaar hoe zy, zonder het zelfs te weten, meer dan de helft der bewoners van W... voor het kasteel hadden uitgeloet.

Tot overmaat van onvoorzichtigheid stelde diemaal, na den eten, Lukas, die, zoo het scheen, in het batonisten van een zekere force was, den vrywilliger voor, een weinig met den stok te spelen; hy zou deelen een streok of twee gelyerd hebben die hem later van groot nut konden wezen. Gewillig nam de gezel dit beleefde voorstel aan, en ziedaar hoe de omstandigheid der twee worstelende reuzengestalten de verbystert der verschrikte dorpelingen was komen vermeerderen. Eerst ontrent middernacht oordeelde zy het geraedaem aan hunne afgesloten liduaten door den slaep nieuwe krachten te verzorgen. Zy doofden het vuur grootendeels uit, zorgden dat het den geheelen nacht zachtjes bleef smelen, legde zich zoo godp zy konden op hunne breede armstoelen te rust, en deden aldus onwillens de arme W... ers gelooven, dat het spooker voor altyd voorby was.

(Vervolg hierna.)

Kunstmatig lezen. Eene arme vrouw kreeg van het postkautoor een brief thuis. De goede sloof kon zelve niet lezen, maar brandte toch van nieuwsgierigheid, om te weten, wat er instond, want zij verwachtte een brief van haar zoon Konus. Dus roept zij de hulp van eenen hooger geleerde huwvrouw in en deze begint: «a Hertogenbosch den 20. April 1844. — Deze is dienende, om u te melden, dat ik door Gods goedheid welverand ben; hope van u hetzelfde; ware het anders, het zou mij van harte leed zijn.» De voorlezers, die ook geene lekenaanmerkers in de kunst van lezen was en er de woorden vrij stootend en gebrekkig uitbragt, was pas zoo ver gevorderd, of de verheugde moeder riep uit: «Ja, ja, 't is een brief van mijn Konus, want hij stotterde al zoo, toen hij nog niet onder de soldaten was.»

Advertentien.

§§ Bij den Boekhandelaar en Boekdrukker MEST-§§ DAGH alhier, is uitgegeven en heeft thans bij de voornaamste Boekhandelaars verkrijgbaar gesteld, de nog weinig overig zijnde Exemplaren van:

W. TERNOOY APÉL, Achtal Nagelatene Leerredenen, a / 2.00.

Voorts zijn van des Schrijvers vroeger uitgegeven Leerredenen nog eenige weinige Exemplaren te bekomen, als: W. TERNOOY APÉL, Eerste en Tweede Verial Leerredenen... a / 2.60. Leerredenen over Openb. 2 en 3, in plaats van / 2.00... a / 1.00.

ZEETIJDINGEN.

VLISSENGEN, den 26. September. Sedert den 24. dezer zijn alhier ter reede gekomen. Voor Antwerpen bestemd: De Komest, D. N. Jork, hout, Johann Heinrich, N. H. Seigert, Friedrich Frantz, E. Dade, de Harmonie, C. Warne, alle hennipzaad, Carolina Amalia, H. W. Geerloff, hennip, alle Riga; Raminia, J. S. Warring, Hamburg, stuifgoed. Voor Gend bestemd: Friedrich, H. Voss, de Maria, E. H. Ahrens, beide Riga, hout. Voor Vlissingen bestemd: Earl, S. Craufurd, Sunderland, steenkolen.

MIDDENPRIJZEN

van de volgende artikelen te Middelburg, 26 September 1844.

De Nederlandsche mudd.	De Nederlandsche mudd.
2 J. Zeeuwsche Tarwe f 7.75	Winter gari f 4.50
1 dito dito f 7.60	Zomergras f 3.25
N. dito dito f 5.50	N. W. Jiro f 4.50
1 J. W. d. d. f 8.50	N. W. G. Erwin f 4.50
1 dito dito f 8.75	Z. dito f 3.40
Nieuwe dito f 7.00	N. W. Witte dito f 3.00
J. Rogge f 7.75	N. W. Paardenboom f 4.00
N. Rogge f 4.80	N. Z. dito f 4.00
W. Koolzaad f 10.00	Raspolie f 4.00 p. v.
Z. dito f 7.75	Panolijs f 4.00
St. Ingeland dito f 7.75	Lynolijs f 3.50
Ravens f 7.75	Raspolie f 3.50
Boekw. f 4.50	Lijnkoken f 3.50

Te Vlissingen, W. VAN BIEREN.